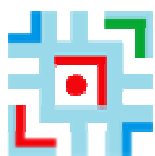

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали III Міжнародної
науково-практичної конференції**

17-18 листопада 2022 року

Київ 2022

СЕКЦІЯ 1.

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Дорош О.С.

*д.е.н., професор,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

Дорош Й.М.

*д.е.н., професор, член-кореспондент НААН
Інститут землекористування НААН України
м. Київ, Україна*

Тарнопольський А.В.

*заступник директора
Інститут землекористування НААН України
м. Київ, Україна*

Дорош А.Й.

*PhD з економіки, молодший науковий співробітник
Інститут землекористування НААН України
м. Київ, Україна*

ВІДОБАЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ В ЗЕМЕЛЬНОМУ КАДАСТРІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ І СУСПІЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ

З метою обмеження доступу до наявного інформаційного ресурсу в Україні (йдеться про усі державні реєстри) Верховна рада України ухвалила рішення про їх закриття для запобігання загрози безпеці держави, бізнесів та громадян, що пов'язано з введенням військового стану. Це рішення стало й відповіддю на дискусію, яка велась в суспільстві багато років й пов'язана з нерегламентованим і неавторизованим доступом до інформаційних ресурсів (в тому числі йдеться й про спеціалізовану і чутливу інформацію) [1].

До введення військового стану відомостям, які містяться на національному геопорталі притаманні такі принципові речі як публічність і доступність, що характерно і для Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (далі – ДРРПНМ), і Державного земельного кадастру (далі – ДЗК). В умовах військового стану дотримання таких принципів виявилось хибним і потребує скорочення публічного неконтрольованого доступу до «чутливої» інформації (йдеться про характеристики об'єктів критичної інфраструктури та їх відображення на доступних картографічних матеріалах, у складі земельного кадастру, у реєстрах речових прав; ортофотопланів; топографічних карт; рельєф території відомостей про координати й іншого оприлюднення).

Мета дослідження – віднайти баланс між можливим використанням агресором «чутливої» інформації в системі ДЗК на шкоду державі Україна та потребою ведення землеустрою в умовах військового часу.

Щодо відомостей Державного земельного кадастру існує потреба у відборі тих, які можуть зацікавити агресора й бути використані в злочинних цілях проти держави Україна та її народу й на період воєнного стану мають бути прихованими. У цьому процесі мають бути задіяні військові і Служба безпеки. До такої «чутливої інформації» доступ має бути обмеженим, контрольованим та авторизованим. Адже неприпустимим є витік інформації із ДЗК про: кількісний та якісний стан земель; розподіл між власниками та користувачами; їх цільове призначення; обмеження у використанні земель у межах одного з найважливіших об'єктів ДЗК – державного кордону України, бо вона може стати загрозою життю людей і в районах ведення бойових дій, і на тимчасово окупованих територіях. Із приводу Публічної кадастрової карти, то недоступними мають стати дані про охоронні зони нафтопроводів, трубопроводів, продуктопроводів, газопроводів тощо для запобігання ідентифікації місце положення об'єктів критичної інфраструктури. Особливого захисту потребує інформація відображена на ортофотопланах, бо має стосунок до координат об'єктів, які використовуються і фахівцями зі сфери геодезії та землеустрою, і фахівцями зі сфери містобудування та архітектури, і органами місцевого самоврядування. Якщо мова йде про координати об'єктів ДЗК, то авторизований доступ до них можуть мати лише сертифіковані інженери-землевпорядники, інженери-геодезисти, сертифіковані архітектори й представники органів місцевого самоврядування за умови чіткого визначення кола осіб для здійснення владних повноважень. Щоб убезпечитись від ударів високоточною зброєю недоступними (захищеними) мають стати цифрові моделі рельєфу та поверхні територій.

Решта інформації може бути доступною фахівцям у відповідних сферах із чітко встановленим колом осіб, до яких віднесені: визначені державні кадастрові реєстратори; сертифіковані інженери-землевпорядники, інженери-геодезисти й архітектори.

Як виявилось, військові дії на теренах нашої країни набули затяжної форми й для виготовлення якісного продукту виконавцями робіт у сферах геодезії та землеустрою, містобудування та архітектури необхідний доступ до інформаційного ресурсу. Такий доступ потрібен й органами місцевого самоврядування для прийняття ефективних рішень у межах наданих їм повноважень. То ж підхід до закриття публічної інформації має бути поміркованим.

Упродовж двох місяців від початку військового вторгнення всі операції з нерухомістю були призупинені й тільки з кінця квітня частково відновлено доступ до ДРРПНМ в регіонах, де не відбувались активні бойові дії.

Відновлення роботи ДЗК як єдиної державної інформаційної системи щодо земельних ресурсів, реєстрації земельних ділянок та землеустрою відбулось у травні з уведенням суворих обмежень передбачених постановою № 564 «Деякі питання ведення та функціонування Державного земельного кадастру в умовах воєнного стану» від 07.05.2022 року, що набрала чинності 14.05.2022 року [2]. Постанова спрямована на забезпечення відповідних умов для поступової

активізації роботи ДЗК, впровадження механізму спрямованого на захист відомостей ДЗК для запобігання втручання сторонніх осіб, а також на захист прав держави, фізичних та юридичних осіб у ході внесення відомостей про об'єкти ДЗК і користування ними.

Вбачаємо за необхідне застосовувати вибірковий підхід в питанні обмеження доступу до відкритої інформації в умовах воєнних викликів коли йдеться про національні та суспільні інтереси. У цій відповідності в інтересах національної безпеки маємо зібрати інформацію, яка може завдати шкоди безпеці України, а загальнодоступними мають стати дані, що становлять суспільний інтерес (йдеться про регламентований і авторизований доступ). Вважаємо за доцільне змінити систему доступу та відношення до інформації. Інформаційні ресурси потрібно перевести в статус нематеріального активу з ліцензованим доступом, аналогом чого є програмне забезпечення. Для виробників, держателів і користувачів інформації це відкриє нові можливості. А зміна системи доступу до інформації полягає в наступному: на законодавчому рівні інформацію необхідно класифікувати за рівнями чутливості, способами використання та регламентами доступу.

Список використаних джерел

1. Dorosh Y., Ibatullin Sh., Tarnopolskyi A., Dorosh O. (2020). Scientific substantiation of the state land cadastre improvement in Ukraine: theoretical and methodological principles. *Land Management, Cadastre and Land Monitoring*. 1. 38-49. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2020.01.05>
2. Deiaki pytannia vedennia ta funktsionuvannia Derzhavnoho zemelnogo kadastru v umovakh voiennoho stanu: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 7 travnia 2022 r. № 564 [Some issues of maintaining and functioning of the State Land Cadastre under martial law: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of May 7, 2022 No. 564]. (2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2022-%D0%BF>

Display of information in the land registry under the conditions of marital state to ensure national and public interests

Abstract. Research was conducted with the intention of substantiating the need to restrict access to open data contained in the State Land Cadastre system in the context of military challenges in Ukraine. The author's proposal is aimed at the fact that access to data should be regulated and authorized and, accordingly, it should be classified according to levels of sensitivity, access regulations, methods of use, and with regard to sensitive information, its lists and methods of display should be determined and regulated by law.